

FINANSMINISTERIET

Stramt og ansvarligt

Finanslovforslaget 2023
August 2022

2023

FINANSMINISTERIET

Stramt og ansvarligt

Finanslovsforslaget 2023
August 2022

2023

Stramt og ansvarligt
Finanslovforslaget 2023
August 2022

I tabeller kan afrunding medføre,
at tallene ikke summer til totalen.

Denne publikation er udarbejdet af
Finansministeriet
Udgiftspolitisk Center
Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K
Telefon 33 92 33 33
fm@fm.dk

Omslag: Bgraphic
Foto: iStock
Tryk: Stibo Complete
Oplag: 1.000
ISBN: 978-87-94088-48-0

Elektronisk publikation:
Produktion: Aliro Docs
ISBN: 978-87-94088-49-7

Publikationen kan hentes på
Finansministeriets hjemmeside
fm.dk

Forord

Vi står i en usikker tid. Vi var i færd med at lægge de økonomiske virkninger af knap 2 år med corona bag os, da der udbrød krig på europæisk jord med den russiske invasion i Ukraine.

Krigen i Ukraine har en stor pris for verdensøkonomien og har gjort de økonomiske udsigter mere usikre. Det økonomiske opsving har i mange lande mistet momentum efter høj fart i kølvandet på pandemien, og inflationen er fortsat med at tiltage på tværs af lande, mens forventningerne til væksten generelt er blevet mere afdæmpede.

De stigende priser på energi og fødevarer mv. kan mærkes herhjemme, og de, der har mindst, rammes særligt hårdt. Derfor har regeringen med et bredt flertal i Folketinget før sommerferien indgået en aftale om kompensation af borgere for de stigende priser. Det indebærer bl.a., at pensionister, der er berettiget til at modtage ældrecheck, modtager en ekstra håndsrækning på i alt 5.000 kr.

I dansk økonomi ligger aktiviteten fortsat på et højt niveau. Beskæftigelsen er fortsat med at stige. Ledigheden er på trods af en lille stigning i de sidste par måneder på et meget lavt niveau. Det medfører et vist pres på arbejdsmarkedet.

I lyset af den høje økonomiske aktivitet og den økonomiske usikkerhed er tidspunktet ikke til nye store tiltag i finanspolitikken. Tiden er til at træde lidt på bremsen. Finanslovsforslaget for 2023 er derfor stramt og ansvarligt og tager aktivitet ud af økonomien.

Med finanslovsforslaget for 2023 prioriterer regeringen de mest nødvendige pligt opgaver i form af at sikre kernerdriften i den offentlige sektor, samtidig med, at vi ikke skubber til aktiviteten i økonomien. Vi har indgået ansvarlige økonomiaftaler for 2023 med kommuner og regioner, der sikrer finansiering af de udgifter, der følger af den demografiske udvikling, men samtidig lægger en dæmper på anlægsaktiviteten. Vi afsætter bl.a. midler til en kommende flerårsaftale for skattevæsenet og til en ny arbejdsmiljøaftale, ligesom vi sikrer finansiering til videreførelse af en række væsentlige driftsopgaver i staten.

Der afsættes en reserve til udmøntning mellem partierne bag en aftale om finansloven for 2023. Reserven afsættes med halv virkning det første år af hensyn til ikke at skubbe på den økonomiske aktivitet. Regeringen foreslår, at reserven prioriteres til at styrke sundhedsområdet, herunder til et løft af psykiatrien, samt til ældre. Vores sundhedsvæsen er et af de bedste i verden, men vi skal sikre, at vi også i fremtiden kan have et robust sundhedsvæsen i topklasse.

Endelig afsætter regeringen en reserve til håndtering af stigende priser på ca. 2 mia. kr. i 2023 til tiltag målrettet de udfordringer, som borgerne møder som følge af de høje prisstigninger på energi, fødevarer mv.

Regeringens altoverskyggende fokus gennem de seneste år har været at styre Danmark sikker gennem sundhedskrisen i forbindelse med coronapandemien. Det er fortsat regeringens altoverskyggende fokus at styre landet sikkert gennem en tid, hvor der er stor usikkerhed om de økonomiske udsigter både herhjemme og i verdensøkonomien.

Med et økonomisk ansvarligt finanslovsforslag for 2023 viser vi, at der fortsat er en sikker hånd på rotpinden, når der skal manøvreres gennem rørte vande.

A handwritten signature in black ink, which appears to read 'Nicolai Wammen'. The signature is fluid and cursive.

Nicolai Wammen
Finansminister

Stramt og ansvarligt

Det seneste halve år har været præget af krigen i Ukraine. Krigen har medført store prisstigninger på energi og andre varer og har medført generel forøget usikkerhed om de økonomiske udsigter. Konsekvenserne af krigen viser sig i stigende grad mere bredt i verdensøkonomien, og det økonomiske opsving, der har fulgt i kølvandet på coronapandemien, har i mange lande mistet momentum.

Den økonomiske aktivitet i Danmark ligger fortsat på et højt niveau. Beskæftigelsen er fortsat med at stige, og der er et vist pres på arbejdsmarkedet. Beskæftigelsen er alene det seneste år steget med mere end 100.000 personer. Inflationen er fortsat med at tiltage. I et historisk perspektiv er der kun set væsentlig højere inflation i forbindelse med verdenskrigene, ved udbruddet til Korea-krigen i 1950 og under oliekriserne i 1970'erne. Samtidig er forventningerne til den økonomiske vækst blevet mere afdæmpede, forbrugertilliden er lav, og husholdningerne er blevet mere tilbageholdende.

Med den betydelige usikkerhed om de økonomiske udsigter er tiden ikke til at søsætte en større palette af nye initiativer. Derfor præsenterer regeringen et stramt og ansvarligt finanslovforslag.

Finanslovforslaget for 2023 følger den linje, som regeringen lagde i 2022. I en tid med et betydeligt pres på arbejdsmarkedet bør finanspolitikken planlægges, så den ikke skubber på økonomien, men snarere bidrager til at dæmpe farten. Finanslovforslaget for 2023 er stramt og bidrager isoleret set til at dæmpe kapacitetspresset i økonomien i 2023. Der planlægges desuden med et overskud på de offentlige finanser i 2023.

Ruslands angreb på Ukraine har sat sikkerhedspolitikken højt på den internationale dagsorden. Krig på europæisk jord viser, at der er behov for tæt militært samarbejde og et nationalt forsvar, der kan agere, når det kræves, såvel som et styrket diplomati. På den baggrund indgik regeringen tidligere på året det nationale kompromis om dansk sikkerhedspolitik med et bredt flertal i Folketinget. Det indebærer dels en styrkelse af Danmarks sikkerhed og diplomati på den korte bane samt en forpligtelse til, at de danske forsvars- og sikkerhedsudgifter varigt skal øges, så de udgør 2 pct. af BNP.

Den 1. juni stemte danskerne ja til at afskaffe det danske forsvarsforbehold. Siden da er Sverige og Finland officielt inviteret til at blive medlem af NATO, og Danmark tager med udsendelse af mere end 1.000 soldater til Baltikum et stort ansvar i NATO-samarbejdet. Det vidner om en forstærket forpligtelse til internationalt samarbejde på det militære område.

Krigen i Ukraine har ud over de menneskelige omkostninger også stor økonomisk betydning. De stigende priser kan mærkes af alle og rammer især hårdt hos de, der har mindst. Før sommerferien indgik regeringen sammen med et bredt flertal i Folketinget en aftale om kompensation til borgere for stigende energipriser. Aftalen indeholder bl.a. en check på i alt 5.000 kr. til de pensionister, der er berettiget til at modtage ældrechecken, et engangsbetrag på 2.000 kr. til personer på tilbagetrækningsydelse, en midlertidig lempelse af den almindelige elafgift og en forhøjelse af beskæftigelsesfradraget. Tiltagene kommer oveni den skattefri varmecheck på 6.000 kr., der blev besluttet tidligere på året.

Krigen i Ukraine har betydet, at mange ukrainere har måttet flygte fra deres hjemland. Der er foreløbigt modtaget omkring 30.000 ansøgninger om opholdstilladelse fra fordrevne fra Ukraine. Vi gør, hvad vi kan for, at de fordrevne, der får opholdstilladelse, hurtigt kan blive en del af det danske samfund med adgang til uddannelse, sundheds-ydelser og arbejdsmarkedet, mens de er i Danmark. Udgifterne forbundet med modtagelse af de fordrevne fra krigen er håndteret på finanslovsforslaget for 2023.

Ruslands invasion af Ukraine har med al tydelighed understreget, at klimapolitik og sikkerhedspolitik hænger sammen. Den grønne omstilling er derfor afgørende for klimaet og for uafhængigheden af russisk energi. Før sommer indgik regeringen ambitiøse aftaler med et bredt flertal i Folketinget på det grønne område. Aftalerne indebærer bl.a. en firdobling af produktionen af sol- og vindenergi, mulighed for femdobling af havvindmøllestrøm samt en ambition om, at al gas skal være grøn i 2030, og at der fra 2035 ikke er boliger, der opvarmes med gas. Samtidig bidrager den indgåede aftale om en ambitiøs grøn skattereform med det største enkeltstående bidrag til Danmarks klimamålsætning i 2030 siden klimalovens vedtagelse, mens en ny grøn fond på i alt 1½ mia. kr. i 2024 og 3¼ mia. kr. i 2025-2040 skal sikre, at der kommer endnu mere fart i den grønne omstilling.

Selvom der er usikkerhed om de økonomiske udsigter kommer vi fra et stærkt udgangspunkt. Dansk økonomi er kommet godt igennem coronakrisen og har været i stærk fremgang. De offentlige finanser er kernesunde, og finanspolitikken er holdbar. Men vi skal fortsat ruste os til fremtiden. Regeringen har indledt et langsigtet reformprogram, der skal styrke dansk økonomi og den danske samfundsmodel. Tidligere i år indgik regeringen en reformaftale om første etape i reformdagsordenen, som gør det danske arbejdsmarked mere robust og øger den strukturelle beskæftigelse. Der er ligeledes indgået en bred aftale om international rekruttering, der gør det lettere for virksomheder at rekruttere den arbejdskraft, som de har behov for. Snart kommer regeringen med næste reformudspil Danmark kan mere III, der fokuserer på velfærdssamfundet.

Med finanslovsforslaget for 2023 strammes finanspolitikken op ved, at der efterlades knap 2 mia. kr. udmøntet fra den offentlige investeringsramme, samtidig med, at der afsættes midler til nødvendige driftsudgifter. Opstramningen bidrager isoleret set til en afdæmpende virkning af finanspolitikken på økonomien. Det er det ansvarlige at gøre i den nuværende situation.

Der prioriteres videreførelse af eksisterende indsatser på en række statslige driftsområder samt få nye prioriteringer. Konkret afsætter regeringen bl.a. midler til en kommende flerårsaftale for skattevæsenet og til en ny arbejdsmiljøaftale, ligesom vi sikrer finansiering til videreførelse af en række væsentlige driftsopgaver i staten. Der prioriteres ligeledes et økonomisk løft af FGU-institutionerne, en videreførelse af bredbånds-puljen samt en videreførelse af landsbypuljen.

Det danske sundhedsvæsen er fundamentet under vores velfærdssamfund. Et velfungerende sundhedsvæsen med høj kvalitet, sammenhæng for patienterne, og hvor afstand ikke er en barriere, er vigtigt for alle danskere. Derfor afsættes der en reserve på ca. 0,6 mia. kr. i 2023 og ca. 1,0 mia. kr. årligt i 2024-2026 til nye prioriteringer, der skal aftales med partierne bag en aftale om finansloven for 2023, hvor regeringen foreslår, at midlerne prioriteres til en styrkelse af sundhedsområdet, herunder psykiatrien, samt til ældre. Reserven er afsat med halv virkning i 2023 af hensyn til den økonomiske situation, hvor der er behov for opstramning af finanspolitikken og skarpe prioriteringer.

Regeringen prioriterer desuden en ét-årig reserve på ca. 2 mia. kr. i 2023 til tiltag målrettet håndteringen af de udfordringer, som borgerne møder som følge af de høje prisstigninger på energi, fødevarer mv. Reserven er prioriteret inden for de stramme rammer for finanspolitikken i 2023 som en afvejning mellem hensynet til at give en håndsækning til de, der har mindst, og en erkendelse af, at vi ikke kan kompensere alle for de stigende priser, uden netop at skubbe yderligere på inflationen.

Regeringen vil fortsat prioritere velfærden, og økonomaftalerne med kommuner og regioner for 2023 gør netop det. Med de indgåede aftaler følger pengene med, når der bliver flere børn og ældre, men der er samtidig sat en dæmper på anlægsaktiviteten af hensyn til konjunktursituationen.

Regeringen vil snart fremlægge sin 2030-plan. Her vil vi vise, hvordan vi inden for ansvarlige rammer frem mod 2030 vil prioritere velfærd, klima og sikkerhed. Men det bliver samtidig også en 2030-plan, som med tydelighed vil vise, at der bliver behov for skrappe prioriteringer og kloge reformer i årene fremover.

Velfærd

Det er en central prioritet for regeringen, at Danmark er et velfærdssamfund for alle, hvor pengene følger med, når der bliver flere børn og ældre.

Aftalerne om kommunernes og regionernes økonomi i 2023 bygger oven på de forudgående års løft af de økonomiske rammer til velfærd i kommuner og regioner, *jf. tabel 1*. Efter en årrække med begrænsede løft satte regeringen i 2020 en ny retning med en udbygning af kernevelfærden, hvor pengene følger med, når der bliver flere børn og ældre.

Det giver plads til flere kollegaer og bedre rammer til de mange dygtige sygeplejersker, social- og sundhedsmedarbejdere, pædagoger og alle andre velfærdsmedarbejdere, der hver dag arbejder hårdt for at gøre en positiv forskel for den enkelte borger.

På det kommunale område bygger løftet oven på de tre seneste økonomiaftaler, hvor kommunernes økonomi er blevet løftet med 4,6 mia. kr., mens aftalen på det regionale område kommer oveni allerede indgåede økonomiaftaler under denne regering, der samlet set har løftet regionerne med over 5 mia. kr.

I tillæg til de væsentlige løft af rammerne til velfærd i kommuner og regioner har regeringen og aftaltpartierne med de seneste finanslovaftaler prioriteret markante løft til bl.a. bedre normeringer i dagtilbud, flere lærere i folkeskolen, en styrket ældrepleje, en styrket psykiatri og flere sygeplejersker, *jf. boks 1*. Det har bidraget yderligere til at styrke den borgernære kernevelfærd på en række vigtige områder.

Med aftalerne om kommunernes og regionernes økonomi for 2023 har regeringen understøttet velfærden ved at dække de ekstra omkostninger i 2022 som følge af COVID-19, mens også kommunerne under ét har fået dækket nettomerudgifter vedr. fordrevne fra Ukraine. Aftalerne giver samtidig et løft til velfærden på 1,3 mia. kr. i kommunerne og 1,0 mia. kr. i regionerne i 2023.

Tabel 1**Løft i aftaler om finansloven og økonomiaftaler med kommuner og regioner under nuværende regering**

Mia. kr. (aftaleårets priser)	2020	2021	2022	2023
Kommuner				
Økonomiaftaler	1,7	1,5	1,4	1,3
FL (varige løft) ¹⁾	0,8	+0,9	+0,4	+0,7
Total	2,5	2,4	1,8	1,9
Regioner				
Økonomiaftaler	1,5	1,3	1,2	1,0
FL (varige løft) ²⁾	0,9	+0,3	+0,1	+0,1
Total	2,4	1,7	1,3	1,1

- 1) Løft i FL20 er afgrænset til initiativerne bedre normeringer i dagtilbud samt flere lærere i folkeskolen. Løft i FL21 er afgrænset til initiativerne flere hænder og højere faglighed i ældreplejen samt hurtigere indfasning af minimumsnormeringer. Afvigelser i summeringer skyldes afrunding.
- 2) Løft i FL20 er afgrænset til initiativerne 1.000 flere sygeplejersker og en styrket psykiatri. Løft i FL22 mv. er afgrænset til styrkelse af fødselsområdet samt initiativer i regi af sundhedsreformen. Dele af midlerne fra den politiske aftale om sundhedsreformen afsættes som en ansøgningspulje i staten og overgår senere til blokfordeling. Afvigelser i summeringer skyldes afrunding.

Kilde: Aftaler om kommunernes og regionernes økonomi 2020 til 2023, finansloven for 2020, 2021 og 2022 samt *Aftale om sundhedsreform*.

Samtidig har regeringen i foråret 2022 med et bredt flertal i Folketinget indgået aftale om en sundhedsreform, der tilføjer sundhedsområdet 6,8 mia. kr. over de næste otte år, heraf 4 mia. kr. til etablering af op til 25 nærhospitaler, og som indebærer en ambitiøs omstilling af sundhedsvæsenet, som styrker sammenhængen og nærheden og gør sundhedsvæsenet mere robust til håndtering af flere ældre de kommende år.

Boks 1

Udvalgte løft af velfærd i kommuner og regioner

Minimumsnormeringer i dagtilbud

Med henblik på at understøtte høj kvalitet i dagtilbuddene blev der i forlængelse af aftalerne om finansloven for henholdsvis 2020 og 2021 indgået aftale om at indføre minimumsnormeringer på dagtilbudsområdet fra 2024 og et løft af normeringerne i årene frem til da. Med aftalen er der afsat 0,5 mia. kr. i 2020, 0,8 mia. kr. i 2021, 1,0 mia. kr. i 2022, 1,4 mia. kr. i 2023 og 1,8 mia. kr. fra 2024 og frem. Det skal bl.a. sikre bedre normeringer i vuggestuer og børnehaver i hele landet, så børn kan mødes af engageret og kvalificeret pædagogisk personale med tid og ressourcer til at sikre høj kvalitet.

Flere lærere i folkeskolen

Med *Aftale om finansloven for 2020* blev der afsat ca. 400 mio. kr. årligt stigende til ca. 800 mio. kr. årligt i 2023 og frem til flere lærere i folkeskolen, *jf. også boks 3*.

Flere hænder og højere faglighed i ældreplejen

Med *Aftale om finansloven for 2021* blev der afsat ca. 0,5 mia. kr. årligt til højere faglighed og flere ansatte i ældreplejen for at give bedre vilkår for vore ældre. Det skal give mulighed for mere tid til pleje, omsorg og nærvær i mødet med den enkelte borger. Det skal dertil bidrage til at højne kvaliteten af ældreplejen ved at sætte fokus på fagligheden.

Styrket psykiatri og 1.000 flere sygeplejersker

Med *Aftale om finansloven for 2020* blev der prioriteret 600 mio. kr. i 2020 og frem til at styrke psykiatrien til bl.a. oprettelse af flere sengepladser, en styrket akutindsats samt en øget kapacitet på Sikringen. Dertil blev der med *Aftale om finansloven for 2021* prioriteret 22,8 mio. kr. i 2021 og 47,2 mio. kr. fra 2022 og frem til en forlængelse og udvidelse af tilbuddet om gratis psykologbehandling for unge i aldersgruppen 18-24 år med let til moderat depression eller angst. Derudover blev der med *Aftale om finansloven for 2020* afsat 300 mio. kr. i 2020 og 600 mio. kr. årligt fra 2021 til ansættelse af flere sygeplejersker. Prioriteringen muliggør, at der fra 2021 kan ansættes 1.000 flere sygeplejersker.

Sundhedsreform

Med en bred aftale i Folketinget tilføres sundhedsområdet 6,8 mia. kr. over de næste otte år, heraf 4 mia. kr. til etablering af op til 25 nærhospitaler, som led i en ambitiøs omstilling af sundhedsvæsenet, som styrker sammenhængen og nærheden og gør sundhedsvæsenet mere robust til håndtering af flere ældre de kommende år, *jf. også nedenfor*.

Aftalen om en sundhedsreform blev indgået i maj 2022 mellem regeringen og Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Radikale Venstre, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti, Nye Borgerlige, Liberal Alliance, Frie Grønne, Alternativet, Kristen-demokraterne og Liselott Blixt på vegne af arbejdsfællesskabet af løsgængere. Aftalen skal løfte indsatsen i det nære sundhedsvæsen og gøre sundhedsvæsenet mere robust, *jf. boks 2*.

Boks 2

Aftale om en sundhedsreform

Aftalen tilfører sundhedsområdet 6,8 mia. kr. over de kommende otte år, med en prioritering i 2023 på godt 400 mio. kr. Konkrete indsatser omfatter bl.a.:

- Adgang til kommunale sundhedstilbud af høj kvalitet gennem kvalitetspakker målrettet i første omgang forebyggelse for borgere med kroniske sygdomme og kommunale akutfunktioner.
- 4 mia. kr. til at oprette op mod 25 nærhospitaler fordelt over hele landet, så sundhedsvæsenet bringes tættere på borgerne i områder med langt til nærmeste akutsygehus. En delramme på 500 mio. kr. prioriteres understøttelse af hjemmebehandling og sammenhæng.
- Flere læger i almen praksis gennem bl.a. praksisplicht og en række tiltag til flere læger i områder med lægemangel.
- Styrket akutindsats gennem bl.a. 5-10 ekstra ambulancer, akutlægebiler eller akutbiler.
- Kommission for robusthed, der skal komme med løsninger, der sikrer personalet tid, rum og kompetencer til at løse kerneopgaven. De første anbefalinger skal præsenteres for regeringen primo 2023.
- Øget lighed gennem bl.a. bedre adgang til vederlagsfri antipsykotisk medicin og medfinansiering af et ny Center for sundt liv og trivsel med fokus på børn, som Novo Nordisk Fonden har til hensigt at bevilge omkring 1 mia. kr. over ti år.

Samtidig er der i foråret 2022 vedtaget den fornødne lovgivning til etablering af forpligtende sundhedsklynger omkring akuthospitalerne med repræsentanter fra sygehuse/region, kommunerne og almen praksis i akutsygehusets optageområde, og med fælles ansvar for den fælles population i optageområdet (populationsansvar). Sundhedsklyngerne omfatter også psykiatrien.

Løft af folkeskolen

Det er en central prioritet for regeringen, at alle børn får en god skolegang, der understøtter børnenes faglige, trivselsmæssige og sociale udvikling. En god skolegang er en hjørnesten i den gode barndom, og folkeskolen er som fællesskabets skole afgørende for at forberede alle elever til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre.

Derfor har regeringen med Aftale om finansloven for 2022 afsat ca. 330 mio. kr. i 2023 (2022-pl) stigende til ca. 525 mio. kr. i 2025 og ca. 480 mio. kr. årligt fra 2026 og frem til at understøtte en god skolestart for alle og til at styrke læreruddannelsen. Prioriteringerne bygger oven på midlerne afsat til et generelt løft af folkeskolen, der blev aftalt med Aftale om finansloven for 2020, hvor der blev afsat 807 mio. kr. årligt fra 2023 og frem til ansættelse af flere lærere folkeskolen.

Boks 3

Udvalgte løft af folkeskolen

Flere lærere i folkeskolen

Med *Aftale om finansloven for 2020* blev der afsat 275 mio. kr. i 2020, 400 mio. kr. i 2021, 550 mio. kr. i 2022 og 807 mio. kr. årligt fra 2023 og frem (2020-pl) til flere lærere i folkeskolen. Midlerne til flere lærere styrker skolernes rammer og gør det muligt at lave endnu bedre undervisning til gavn for eleverne.

Bedre uddannelse til lærere

Med *Aftale om finansloven for 2022* blev der afsat 65 mio. kr. i 2022 og 125 mio. kr. årligt fra 2023 og frem (2022-pl) til at styrke læreruddannelsen. Veluddannede lærere er essentielle i arbejdet med at sikre, at alle børn vokser op med lige muligheder og under gode vilkår, og midlerne er derfor afsat med henblik på at styrke rammerne for læreruddannelsen.

Bedre mulighed for sen skolestart

Med *Aftale om finansloven for 2022* blev der prioriteret 109 mio. kr. i 2023 (2022-pl) og 200 mio. kr. årligt (2022-pl) fra 2024 og frem til bedre mulighed for udskudt skolestart for børn med trivselsmæssigt, socialt og fagligt behov samt til at styrke dagtilbuds og skolers arbejde med, at alle børn får en god skolestart.

Sænkelse af klasseloft i 0.-2. klasse

Med *Aftale om finansloven for 2022* blev der afsat en ramme på 95 mio. kr. i 2023, 146 mio. kr. i 2024, 199 mio. kr. i 2025 og 154 mio. kr. fra 2026 (2022-pl) mhp. at få folkeskoleforligskredsens opbakning til sænkelse af klasseloftet til 26 elever i 0.-2. klasse (med mulighed for op til 28 elever i helt særlige tilfælde) for nye årgange fra og med skoleåret 2023/2024.

Klima

Regeringen og et stort flertal af Folketingets partier har med klimaloven sat ambitiøse mål for reduktion af Danmarks drivhusgasudledning. Frem mod 2030 skal drivhusgas-udledningen reduceres med 70 pct. i forhold til 1990 og i senest 2050 nå et langsigtet mål om klimaneutralitet, ligesom der med Aftale om et indikativt drivhusgasreduktions-mål for 2025 er fastsat et drivhusgasreduktionsmål på 50-54 pct. i 2025. Det forpligter, og derfor har regeringen sammen med Folketingets partier indgået en lang række aftaler, der skal understøtte den grønne omstilling og indfrielse af klimamålene. Det tæller bl.a.:

- Aftaler om finanslove for 2020, 2021 og 2022
- Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi
- Klimaaftale for energi og industri mv.
- Aftale om fremtiden for olie- og gasindvinding i Nordsøen
- Aftale om grøn omstilling af vejtransporten
- Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug
- Aftale om etablering af en grøn fond
- Aftale om Grøn skattereform for industri mv.
- Klimaaftale om grøn strøm og varme

Blandt de senest indgåede aftaler er etableringen af et grønt råderum samt en ambitiøs grøn skattereform for industri mv. Med etableringen af et grønt råderum sikres, at der reserveres samlet 53½ mia. kr. frem mod 2040 til større og længerevarende investeringer i klima, grøn energi og miljø. Det vil bidrage til, at Danmarks ambitiøse klimamål kan indfries på en hensigtsmæssig måde. Med en ambitiøs grøn skattereform bliver der sat yderligere turbo på den grønne omstilling, og den leverer det største enkeltstående bidrag til klimamålet i 2030 siden klimalovens vedtagelse med en skønnet CO₂e-reduktion på 4,3 mio. ton i 2030.

Med Ruslands invasion af Ukraine er behovet for at omstille os fra fossile brændsler generelt og russisk gas i særdeleshed kun blevet større. På baggrund af udspillet Danmark kan mere II er der således indgået Klimaaftale om grøn strøm og varme, der lægger sporene for mere grøn gas, varme og strøm og dermed Danmarks vej mod at blive uafhængig af russisk gas.

Siden seneste finanslovsforslag i 2021 er mankoen til 70 pct.-målet således reduceret yderligere fra 11,8 til forventeligt 5,0 mio. tons CO₂e i 2030, når den skønnede reduktion fra de indgåede aftaler indregnes, jf. tabel 2. I 2025 er den tilbageværende manko reduceret til 0,4-3,5 mio. ton CO₂e til 2025-målet, som det er aftalt at drøfte efter offentliggørelsen af Klimastatus- og fremskrivning 2023. Reduktionerne kan især henføres til de omtalte grønne aftaler.

Med Klimaprogram 2021 har regeringen desuden fremlagt en samlet køreplan for at sikre, at målene nås. Den indeholder bl.a. genbesøg af Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug, hvor der vil blive fulgt op på en række udviklingsspor, der kan sikre yderligere reduktioner på op til 5 mio. ton CO₂e i 2030, samt næste fase af en grøn skattereform. En række af de øvrige klimaaftaler indeholder ligeledes genbesøg til at følge op på udviklingsspor og løbende vurdere behovet for justeringer.

Tabel 2**Oversigt over effekter af den samlede klimapolitik – reduktionsmanko ift. 70-pct.-målsætningen i 2030**

Politisk aftale/initiativ	Reduktionsmanko i 2030 og reduktionseffekter (mio. tons CO ₂ e)	Reduktionsprocent ift. 1990
	2030	2030
Reduktionsmanko iht. Basisfremskrivning 2019 (BF19)	18,9	45
Beslutning om kuludfasning på Fynsværket	-0,5	
Aftale om finansloven for 2020	-0,5	
Andre ændringer fra BF19 til BF20	+2,0	
Reduktionsmanko iht. Basisfremskrivning 2020 (BF20)	19,9	44
Grøn boligaftale 2020	-0,05	
Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi	-0,7	
Klimaaftale for energi og industri mv. 2020	-2,7	
Aftale om fremtiden for olie- og gasindvinding i Nordsøen	-0,01 ¹⁾	
Aftale om grøn omstilling af vejtransporten af 4. december 2020 ²⁾	-1,9	
Aftale om finansloven for 2021 / Stimuli og grøn genopretning	-0,2	
Aftale om grøn skattereform – fase 1	-0,5	
Andre ændringer fra BF20 til KF21	-2,1	
Klimastatus og fremskrivning 2021 (KF21)	11,8	55
Aftale om grøn omstilling af landbruget	-1,9	
Aftale om finansloven for 2022 / Delaftale om investeringer i et fortsat grønnere Danmark	-0,5	
Andre ændringer fra KF21 til KF22	+0,7	
Klimastatus og fremskrivning 2022 (KF22)	10,1	57
Aftale om Grøn skattereform for industri mv.	-4,3	
Klimaaftale om mere grøn strøm og varme 2022	-0,4	
Aftale om kilometerbaseret vejafgift for lastbiler og effektivisering af vejgodstransporten ²⁾	-0,4	
Skøn for forventet reduktionsmanko	5,0	64

Anm.: De skønnede effekter er opgjort partielt, og der kan være overlap mellem de skønnede effekter, som tages højde for i den samlede vurdering i Klimastatus- og fremskrivning 2023.

- 1) Det skønnes, at der knytter sig en generel usikkerhed til beregningens forudsætninger, der giver anledning til en usikkerhed på +/- 25 pct. på ovenstående resultatangivelser.
- 2) Der har tidligere fremgået en CO₂-reduktion på 2,1 mio. ton fra *Aftale om grøn omstilling af vejtransporten*, som var inklusiv den skønnede CO₂-reduktion på 0,2 mio. t. fra kilometerbaseret vejafgift for lastbiler. CO₂-reduktionen er imidlertid først indregnet i reduktionsmankoen med *Aftale om kilometerbaseret vejafgift for lastbiler og effektivisering af vejgodstransporten*, som inklusiv kilometerbaseret vejafgift for lastbiler giver en samlet CO₂-reduktion på 0,4 mio. ton. Derfor fremgår kun 1,9 mio. ton CO₂ fra *Aftale om grøn omstilling af vejtransporten* i tabellen.

Kilde: Redegørelse for Klimaeffekter 2020, Klimastatus- og fremskrivning 2021 og 2022 samt omtalte aftaler.

Hovedprioriteringer på finanslovsforslaget for 2023

Regeringen vil med finanslovsforslaget Stramt og ansvarligt prioritere en række initiativer inden for ansvarlige rammer. Fokus er på videreførelse af eksisterende indsatser og opfyldning af bevillingskræfter suppleret med få vigtige prioriteringer.

En samlet oversigt over hovedprioriteringer på finanslovsforslaget for 2023 er opsummeret i *boks 4*.

Boks 4

Hovedprioriteringer på finanslovsforslaget for 2023

Prioritering af centrale indsatser på statslige driftsområder

- **Opjustering af reserve til flerårssaftale for skattevæsenet** (ca. 2,4 mia. kr. over perioden 2023-2026). Regeringen lægger op til at indgå en politisk flerårssaftale for skattevæsenet fra 2023-2027 med henblik på at sikre flerårige økonomiske rammer, prioritering af opgaver og aktiviteter i skattevæsenet samt en bedre styring af it-området. Den eksisterende teknisk afsatte reserve tilpasses således forud for de kommende forhandlinger.
- **Videreførelse af domstolenes økonomi** (151,1 mio. kr. i 2023). Den administrative flerårssaftale for domstolenes økonomi udløber med udgangen af 2022, og regeringen vil prioritere midler til en videreførelse af domstolenes økonomi i 2023, herunder bunkebekæmpelse.
- **Reserve til revision af logningsregler** (150 mio. kr. i 2023). Regeringen vil prioritere midler til, at politiet og anklagemyndigheden inden for rammerne af EU-retten kan anvende loggede teleoplysninger til kriminalitetsbekæmpelse.
- **Merbevilling til behandling af konkrete sager i Udlændingestyrelsen** på bl.a. asylområdet (ca. 115 mio. kr. over perioden 2023-2026).
- **Videreførelse af kontrol-, og hjemrejseinitiativer**, som bl.a. dækker over videreførelse af biometrisk kontrolindsats samt en række kontrolinitiativer på asylområdet (ca. 118 mio. kr. over perioden 2023-2026).
- **Videreførelse af erhvervsrettet kontrol og hvidvasktilsyn i Erhvervsstyrelsen** (ca. 140 mio. kr. over perioden 2023-2026). Regeringen ønsker at fortsætte den styrkede kontrol- og tilsynsindsats i Erhvervsstyrelsen og dermed medvirke til, at virksomhederne angiver korrekte oplysninger i Det Centrale Virksomhedsregister (CVR), i årsrapporter mv. og samtidig kunne identificere snyd i virksomheder, som fx anvendes til hvidvask og skatteunddragelse.
- **Indsatser på digitaliseringsområdet** (ca. 260 mio. kr. over perioden 2023-2026). Der afsættes midler på digitaliseringsområdet, herunder bl.a. til at sikre en stabil overgang til fremtidens fællesoffentlige digitale infrastruktur og til at styrke forvaltningen af de fællesoffentlige infrastrukturløsninger.
- **Indsatser på miljøområdet** (223 mio. kr. over perioden 2023-2026), herunder et løft til overvågningen af den danske naturs tilstand og en styrkelse af den grønne myndighedsbetjening, som bl.a. skal forbedre grundlaget for at udvikle naturen og biodiversiteten.

Boks 4 (fortsat)

Hovedprioriteringer på finanslovsforslaget for 2023

- **Indsætser på fødevarer- og landbrugsområdet** (ca. 386 mio. kr. over perioden 2023-2026), som bl.a. understøtter arbejdet med at fremme dyrevelfærd og et bæredygtigt fiskeri i Danmark. Fx afsættes midler til en varig styrkelse af forvaltningen på fiskeriområdet, beredskabsindsatser på fødevarer- og veterinærområdet samt forlængelser af både Veterinærforslag III og Fødevareforslag IV.
- **Reserve til civile tiltag i udbyttesagen** (ca. 1,3 mia. kr. over perioden 2023-2026). Den eksisterende reserve tilpasses. Der er således afsat en samlet reserve til udgifterne til de civile tiltag for hjemføring af svigsbeløb i udbyttesagen, som afspejler det seneste skøn over kendte aktiviteter i 2023-2026. Udgifterne er behæftet med usikkerhed som følge af sagskompleksets karakter.

Uddannelse og arbejdsmarked

- **Reserve til ny arbejdsmiljøaftale** (ca. 1,3 mia. kr. over perioden 2023-2026). Arbejdsmiljøaftalen fra 2019 udløber ved udgangen af 2022. Regeringen vil sikre et fortsat højt indsatsniveau for arbejdsmiljø og social dumping i de kommende år.
- **Reserve til FGU mv.** (760 mio. kr. over perioden 2023-2026). Reserven er målrettet et økonomisk løft til FGU-institutioner mv., herunder opfølgning på *Aftale om bedre veje til uddannelse og job* af oktober 2017.
- **Videreførelse af uddannelsesløft med 110 pct. dagpenge i 2023** (ca. 270 mio. kr. over perioden 2023-2025).

Øvrige prioriteringer

- **Strategi for håndtering af COVID-19 i 1. kvartal 2023** (615,8 mio. kr. i 2023). Regeringen har udarbejdet en strategi for håndtering af COVID-19 med henblik på at være forberedt på forskellige mulige scenarier for udviklingen af COVID-19. Formålet med strategien er blandt andet at beskytte ældre og sårbare og fastholde et åbent samfund ved at være klar til at handle hurtigt og effektivt med de afgørende redskaber som vaccination, test mv.
- **Videreførelse af bredbåndspuljen** mhp. fortsat at understøtte udbredelsen af hurtigt bredbånd i områder med dårlig bredbåndsdækning i 2023 (100 mio. kr. i 2023).
- **Nationalt varslingsystem for oversvømmelser** (ca. 190 mio. kr. over perioden 2023-2026). Som følge af klimaforandringerne forventes det, at Danmark i fremtiden vil opleve hyppigere og mere ekstreme oversvømmelser. Med henblik på at understøtte beredskabet og borgernes muligheder for at forberede sig på oversvømmelser afsættes der midler til etablering af et nationalt varslingsystem for oversvømmelser. Varslingsystemet vil gøre DMI i stand til at varsle hvor, hvornår og i hvilket omfang, der vil opstå oversvømmelser.
- **Videreførelse af landsbypuljen i 2023** (100 mio. kr. i 2023).
- **Pulje til omstilling af den statslige bilflåde** (80 mio. kr. i 2023-2026). Der afsættes midler til omstilling af statens personbiler til emissionsfri biler.

Reserve til flerårsaftale for skattevæsenet

Det er vigtigt at fortsætte den igangværende prioritering af skattevæsenet med henblik på at sikre et veldrevet og effektivt skattevæsen, som danskerne har tillid til.

Store dele af det danske skattevæsen er velfungerende, men skattevæsenet har også i en årrække været udfordret på flere kritiske driftsområder. Håndteringen heraf samt ny lovgivning har medført igangsættelsen af flere meget store parallelle it-projekter, som indeholder en høj grad af kompleksitet, og som i flere tilfælde har været udfordret af forsinkelser og budgetoverskridelser i forhold til de oprindelige tidsplaner og budgetter.

Regeringen lægger derfor op til at indgå en politisk flerårsaftale for skattevæsenet fra 2023-2027 med henblik på at sikre flerårige økonomiske rammer, prioritering af opgaver og aktiviteter i skattevæsenet samt en bedre styring af it-området. Ekspertudvalget for en flerårsaftale for skattevæsenet afgav i april 2022 en række anbefalinger til en flerårsaftale for skattevæsenet, herunder et oplæg til en langsigtet strukturel løsning på skattevæsenets udfordringer på it-området, hvor der anbefales en ny styringstilgang under et fast aktivitets- og rammeniveau. Anbefalingerne vil danne grundlag for de kommende politiske forhandlinger.

Regeringen vil i efteråret 2022 invitere Folketingets partier til forhandlinger, hvor regeringen vil lægge op til en fuldt finansieret flerårsaftale for skattevæsenet for 2023-2027.

I tillæg til den eksisterende reserve til skattevæsenet afsættes yderligere 447 mio. kr. i 2023, 724 mio. kr. i 2024, 712 mio. kr. i 2025, 565 mio. kr. i 2026 og 551 mio. kr. i 2027, der kan indgå som finansiering i en ny flerårsaftale for skattevæsenet. Regeringen foreslår endvidere, at der findes et yderligere finansieringsbidrag på 224 mio. kr. i 2023, 163 mio. kr. i 2024, 248 mio. kr. i 2025, 292 mio. kr. i 2026 og 393 mio. kr. i 2027. Regeringen fremlægger forslag til yderligere finansiering i forbindelse med forhandlingerne om en ny flerårsaftale.

Samtidig fortsætter regeringen reformen af skattekontrollen i Danmark, som sikrer indfasningen af i alt otte nye kontrolcentre med samlet 1.000 nye kontrolmedarbejdere.

Reserve til ny arbejdsmiljøaftale, der sikrer langsigtede og stabile rammer for et langt og sundt arbejdsliv

Ordentlige arbejdsvilkår og fair konkurrence er en forudsætning for et velfungerende dansk arbejdsmarked. Derfor ønsker regeringen en fortsat stærk indsats for dels at sikre arbejdsmiljøet på de danske arbejdspladser, og dels at sætte hårdt ind over for arbejdslivskriminalitet, social dumping og brug af illegal arbejdskraft. Den fælles myndighedsindsats er en vigtig prioritet for regeringen, og der skal slås ned på virksomheder, der udnytter arbejdskraft og omgår reglerne på det danske arbejdsmarked.

Den eksisterende aftale om arbejdsmiljøindsatsen fra 2019 udløber med udgangen af 2022. Der er derfor behov for en ny aftale på området. Regeringen lægger op til at prioritere i alt ca. 1,3 mia. kr. over perioden 2023-2026 til en ny arbejdsmiljøaftale.

Både arbejdsmiljøområdet og social dumping-indsatsen har været præget af kortvarige bevillinger, der løbende har skabt usikkerhed om indsatserne. Det vil regeringen gøre op med og afsætter derfor varigt 203 mio. kr. årligt til området fra 2027 og frem.

Regeringen vil i efteråret 2022 invitere Folketingets partier til forhandlinger om en ny aftale på området.

Tværgående reserver

Regeringen afsætter med finanslovsforslaget for 2023 en række reserver, herunder bl.a.

Reserve til forhandlinger om finansloven for 2023

Der afsættes en reserve på ca. 0,6 mia. kr. i 2023 og 1,0 mia. kr. årligt i 2024-2026 til nye prioriteringer, der skal aftales med partierne bag en aftale om finansloven for 2023. Regeringen foreslår, at midlerne prioriteres til tiltag målrettet sundhedsområdet, herunder psykiatrien, samt ældre. Regeringen afsætter reserven med kun halv virkning i 2023 af hensyn til den økonomiske situation, hvor der er behov for opstramning af finanspolitikken og skarpe prioriteringer.

Reserve til håndtering af udfordringer i lyset af Ruslandskrisen mv., herunder stigende priser

Der afsættes en reserve på ca. 2 mia. kr. i 2023 til tiltag målrettet de udfordringer, som borgerne møder som følge af de høje prisstigninger på energi, fødevarer mv.

Reserve til håndtering af udfordringer i lyset af COVID-19 mv. ('krigs-kassen')

COVID-19 er stadig til stede i det danske samfund, og der skal fortsat tages hånd om konsekvenserne heraf. Der afsættes derfor en reserve til håndtering af udfordringer i lyset af COVID-19 mv. på 1,3 mia. kr. i 2023 og 1,5 mia. kr. i 2024 til bl.a. at håndtere udfordringer som følge af COVID-19.

Reserve til sikkerhed i regi af Nationalt kompromis om dansk sikkerhedspolitik

I forlængelse af Nationalt kompromis om dansk sikkerhedspolitik er der afsat 3,5 mia. kr. årligt i 2022-2023 i lyset af Ruslandskrisen, herunder til aktuelle økonomiske ubalancer i Forsvaret, forhøjet beredskab, afledte indsatser, styrket diplomati, humanitær indsats mv. Midlerne for 2023 er afsat på finanslovsforslaget for 2023.

Reserve til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet

Regeringen ønsker at prioritere en række af de store velfærdsområder med samlet 0,9 mia. kr. i forbindelse med udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2023-2026 (SSA-reserven). Regeringen ønsker særligt at prioritere midler til indsatser og initiativer for de mest udsatte grupper i samfundet, herunder psykisk sårbare, mennesker med handicap, mennesker med demens, ældre og udsatte børn, unge og voksne.

Regeringen ønsker fx at prioritere psykiatrien ved at styrke den tidlige opsporing af børn og unge med psykiske udfordringer samt støtten til pårørende til mennesker med psykiske lidelser samt kvaliteten i socialpsykiatrien. Hertil ønsker regeringen at prioritere midler til en styrket indsats for unge i efterværn samt til at styrke indsatsen mod vold i nære relationer. Derudover ønsker regeringen at afsætte midler til videreførelse af Sclerosehospitalerne, Sorglinjen samt vigtige tilbud til parkinsonpatienter og patienter med sjældne sygdomme.

Regeringen vil herudover hjælpe personer med psykiske lidelser eller funktionsnedsættelse og langtidsledige i beskæftigelse eller uddannelse og har bl.a. prioriteret midler til at styrke IPS-indsatsen.

Forskningsreserve

Der afsættes en forskningsreserve på 2,6 mia. kr. i 2023. Regeringen indkalder til forhandlinger om udmøntningen af reserven.

Finansiering

Finanslovsforslaget for 2023 er finansieret inden for ansvarlige økonomiske rammer. Med forslaget udmøntes det finanspolitiske råderum for 2023.

Herudover bidrager følgende finansieringskilder til prioriteringerne på finanslovsforslaget:

Ny udbyttepolitik for TV2

Der indføres en ny udbyttepolitik for TV2 DANMARK A/S. Det indebærer, at TV2 fra 2024 og frem vil betale et årligt udbytte til staten.

Omprioritering af midler fra rammen for de offentlige investeringer

Som led i tilrettelæggelsen af udgiftspolitikken omprioriterer regeringen midler fra den offentlige investeringsramme til det statslige delloft for driftsudgifter. Samlet set omprioriteres der ca. 4 mia. kr. i 2023 til finansiering af nye tiltag på finanslovsforslaget ud over virkningen af allerede indgåede aftaler, som er delvist finansieret af investerings-rammen. Herudover efterlades knap 2 mia. kr. af investeringsrammen udmøntet med henblik på opstramning af finanspolitikken i 2023.

fm.dk